

**Türk Tarihi
Araştırmaları Dergisi**

Yıl 5, Sayı 2, Aralık 2020

**Journal of Turkish History
Researches**

Volume 5, Issue 2, Aralık 2020

Ordu

2020

Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir. Yılda iki kez, Aralık ve Haziran aylarında yayımlanır. Derginin elektronik versiyonuna <http://dergipark.gov.tr/turktarars> adresinden erişilebilir. Dergiye gönderilen makaleler, intihal olaylarının tespiti ve engellenmesi amacıyla intihal tespit programı ile denetlenmektedir.

Journal of Turkish History Researches
Vol. 5 Number 2 December 2020

Journal of Turkish History Researches is a peer-reviewed bi-annual international academic journal, published in December and June. Also a special issue will be published every year. The electronic version of the journal can be read at <http://dergipark.gov.tr/turktarars>. Author guidelines and editorial policies on submission of manuscripts can be found on the same website. Journal of Turkish History Researches is using plagiarism detection software in order to detect and prevent plagiarism.

Sahibi ve Sorumlusu / Owner
Fatih ÜNAL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editor-in-Chief
Fatih ÜNAL

Editörler / Editors
Mehmet ALPARGU, Fatih ÜNAL, Murat ÖZKAN, Mesut KARAKULAK

E-Dergi Yöneticisi / E-Journal Director
Murat ÖZKAN, Mesut KARAKULAK

Mizanpaj Editörü
Zafer SEVER, Harun ARSLANTÜRK

Dergi Sekreteryası / Journal Secretariat
Harun ARSLANTÜRK, Zafer SEVER, Kamil YAVUZ, Nebil KARADUMAN

ISSN (Çevrimiçi) 2459-0185

ISSN (Basılı) 2548-091X

Yayına Katkıda Bulunanlar

Service Organization

- Hasarlı Araç Onarımı
- Dolu Hasar Onarımı
- Boyasız Göçük Düzeltme
- Mini Onarım
- Periyodik Bakım
- CNC Jant Revizyonu

48 Bayi Servis Noktası

17 Aday Servis Noktası

- 📍 ALC Halkalı Halkalı Merkez Mah.Dereboyu Cad. 46 Küçükçekmece
- 📍 ALC Tuzla D100 Karayolu İstasyon Mevki No 1 Aydıntepe Tuzla
- 📍 ALC Beykoz Çiğdem Mah. Reyhan Sokak No 6 Kavacık Beykoz

📞 444 7970

✉ alc@alcservis.com

🌐 www.alcservis.com

DERGİNİN TARANDIĐI İNDEKSLER / THE JOURNAL IS INDEXED IN

Akademia Sosyal Bilimler İndeksi (Asos Index)

AcademicKeys

Akademik Araştırmalar İndeksi

Acarindex.com

Akademik Araştırmalar İndeksi (Acar Index)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- 1 Dr. Abdullah Zihni Soysal ve Tarihçi Kimliği Üzerine Notlar
Kamelya TEKNE
- 43 Moğol Dönemi Şairlerinin Gözünden Bir İlhanlı Veziri: Şemseddîn Muhammed Cüveynî
Özkan DAYI
- 73 Govşut Han Liderliğinde Merv Tekeleri'nin Akîm Kalan Devletleşme Teşebbüsü (1846 – 1877)
Resul ŞAHSİ
- 120 Şehname'ye Göre Türk İmgesi
Ahmet KARADENİZ
- 153 Türk Kültüründe Yağmalî Toy: Timurlular Örneği (1370-1405)
Muhammet Emin KOÇAK
- 170 Çeviri: Orta Asya'da Çay: XVIII-XIX. Yüzyıllarda Bir İçeceğın Tarihi
Mehmet Önder DURAN
- 206 Kitap Tanıtımı: Büyük Alâeddin Keykubad ve Zamanı
Mehmet Akif ERDOĞRU
- 213 Kitap Tanıtımı: Moğolların Teşkilat ve İdarî Tarihi (İran Moğolları 1220-1295)
Kurban DURMUŞOĞLU
- 217 Kitap Tanıtım: Tatar İmparatorluğu: Kazan Tatarları ve Çarlık Rusyası'nın Oluşumu
Emre ÖZSOY

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Abdullah Gündođdu, Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Abdulvahap Kara, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Kanlıdere, Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Taşığıl, Yeditepe Üniversitesi

Prof. Dr. Alfina Sibgatullina, Rusya Bilimler Akademisi

Prof. Dr. Darkhan Kydyrali, Uluslararası Türk Akademisi / Kazakistan

Prof. Dr. Döölötbek Saparaliev, Kırgız-Türk Manas Üniversitesi/ Kırgızistan

Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu Üniversitesi

Prof. Dr. İlhan Ekinci, Ordu Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Alpargu, Sakarya Üniversitesi

Prof. Dr. Mualla Uydu Yücel, İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Saadettin Yağmur Gömeç, Ankara Üniversitesi

DANIŐMA KURULU

- Prof. Dr. Ali Merthan Dündar**, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Haldun Eroğlu, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Hava Selçuk, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Hayrunnisa Alan, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Telliöđlu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. İlhami Durmuş, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Kemal Özcan, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Konuralp Ercilasun, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Şahingöz, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Tezcan, Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Minehanım Nuriyeva Tekleli, Azerbaycan
Prof. Dr. Muhammet BeşirAşan, Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Daş, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Neslihan Durak, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Nesrin Sariahmetoğlu, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri Yavuz, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Okan Yeşilot, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Olcabay Karatayev, Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan Doğan, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Osman Yorulmaz, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi Kılıç, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Salih Yılmaz, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Salim Çöhçe, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Tilla Deniz Baykuzu, Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Üçler Bulduk, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Yücel Öztürk, Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. M. Bilal Çelik, Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Acar, Ege Üniversitesi

DİL EDİTÖRLERİ

- Doç. Dr. Ranetta Gaffarova**, Ardahan Üniversitesi (Rusça)
Dr. Hakan Güngör, Ordu Üniversitesi (İngilizce)
Arş. Gör. Halim Kılıç, Ordu Üniversitesi (İngilizce)

SAYI HAKEMLERİ

- Prof. Dr. Abdullah Gündođdu**, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Ünal, Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Alper Başer, Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Beşir Mustafayev, Siirt Üniversitesi
Doç. Dr. Derya Derin Paşaođlu, Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Eralp Erdoğan, Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Gülay Karadağ Çınar, Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Hayrettin İhsan Erkoç, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. M. Bilal Çelik, Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Özkan, Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Acar, Ege Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Ali Rıza Yağlı, Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Ü. Recep Yaşa, Sakarya Üniversitesi

EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Abdullah Gündođdu, Ankara University

Prof. Dr. Abdulvahap Kara, Mimar Sinan Fine Arts University

Prof. Dr. Ahmet Kanlıdere, Marmara University

Prof. Dr. Ahmet Tařađıl, Yeditepe University

Prof. Dr. Alfinasibgatullina, Russia Academy of Sciences

Prof. Dr. Darkhan Kydyrali, International Turkish Academy/ Kazakhstan

Prof. Dr. Döölötbek Saparaliev, Kyrgyz-Turk Manas University / Kyrgyzstan

Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu University

Prof. Dr. İlhan Ekinci, Ordu University

Prof. Dr. Mehmet Alpargu, Sakarya University

Prof. Dr. Mualla Uydu Yücel, Istanbul University

Prof. Dr. Saadettin Yağmur Gömeç, Ankara University

BOARD OF ADVISERS

Prof. Dr. Ali Merthan Dünder, Ankara University
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Kütahya Dumlupınar University
Prof. Dr. Haldun Eroğlu, Ankara University
Prof. Dr. Hava Selçuk, Erciyes University
Prof. Dr. Hayrunnisa Alan, Istanbul Civilization University
Prof. Dr. İbrahim Telliöğlü, Ondokuz Mayıs University
Prof. Dr. İlhami Durmuş, Gazi University
Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu, Mimar Sinan Fine Arts University
Prof. Dr. Kemal Özcan, Necmettin Erbakan University
Prof. Dr. Konuralp Ercilasun, Gazi University
Prof. Dr. Mehmet Şahingöz, Gazi University
Prof. Dr. Mehmet Tezcan, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Minehanım Nuriyeva Tekleli, Azerbaijan
Prof. Dr. Muhammet Beşir Aşan, Fırat University
Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Yıldırım Beyazıt University
Prof. Dr. Mustafa Daş, Dokuz Eylül University
Prof. Dr. Neslihan Durak, İnönü University
Prof. Dr. Nesrin Sariahmetoğlu, Mimar Sinan Fine Arts University
Prof. Dr. Nuri Yavuz, Gazi University
Prof. Dr. Okan Yeşilot, Marmara University
Prof. Dr. Olcabay Karatayev, Kastamonu University
Prof. Dr. Orhan Doğan, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof. Dr. Osman Yorulmaz, Mimar Sinan Fine Arts University
Prof. Dr. Remzi Kiliç, Erciyes University
Prof. Dr. Salih Yılmaz, Yıldırım Beyazıt University
Prof. Dr. Salim Çöhçe, İnönü University
Prof. Dr. Tilla Deniz Baykuzu, Trakya University
Prof. Dr. Üçler Bulduk, Ankara University
Prof. Dr. Yücel Öztürk, Sakarya University
Assoc. Prof. Dr. M. Bilal Çelik, Ege University
Assoc. Prof. Dr. Serkan Acar, Ege University

LANGUAGE EDITORS

Assoc. Prof. Dr. Ranetta Gaffarova, Ardahan University (Russian)
Dr. Hakan Güngör, Ordu University (English)
Research Assistant Halim Kılıç, Ordu University (English)

REVIEWERS FOR THE CURRENT ISSUE

Prof. Dr. Abdullah Gündođdu, Ankara University

Prof. Dr. Ergin Ayan, Ordu University

Prof. Dr. Fatih Ünal, Ordu University

Assoc. Prof. Dr. Alper Başer, Afyon Kocatepe University

Assoc. Prof. Dr. Beşir Mustafayev, Siirt University

Assoc. Prof. Dr. Derya Derin Paşaođlu, Karadeniz Teknik University

Assoc. Prof. Dr. Eralp Erdoğan, Namık Kemal University

Assoc. Prof. Dr. Gülay Karadağ Çınar, Afyon Kocatepe University

Assoc. Prof. Dr. Hayrettin İhsan Erkoç, Çanakkale Onsekiz Mart University

Assoc. Prof. Dr. M. Bilal Çelik, Sakarya University

Assoc. Prof. Dr. Murat Özkan, Ordu University

Assoc. Prof. Dr. Serkan Acar, Ege University

Assist. Prof. Dr. Ali Rıza Yağlı, Giresun University

Assist. Prof. Dr. Recep Yaşa, Sakarya University

EDİTÖRLERDEN

Değerli okuyucular

Genel Türk Tarihi alanında beş yıldır yayın hayatına devam eden Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi'nin son sayısında 5 özgün araştırma, 2 çeviri ve 3 kitap tanıtımı yer almaktadır.

Bu sayının ilk yazısı Kamelya Tekne tarafından yazılmıştır. "Dr. Abdullah Zihni Soysal ve Tarihçi Kimliği Üzerine Notlar" adlı çalışmada yakın dönem Kırım tarihinin önemli bir parçası olan Dr. Abdullah Zihni'nin bu alandaki çalışmaları yazar tarafından değerlendirilmiştir. "Moğol Dönemi Şairlerinin Gözünden Bir İlhanlı Veziri Şemseddin Muhammed Cüveyni" adlı yayında Özkan Dayı, İlhanlı Devleti'nin önemli vezirlerinden Sâhib-i Dîvân Şemseddin Muhammed Cüveynî'yi Moğol Şairlerinin bakış açısından sunmaya çalışmıştır.

Resul Şahsi tarafından yazılan "Govşut Han Liderliğinde Merv Tekeleri'nin Akîm Kalan Devletleşme Teşebbüsü (1846 – 1877)" adlı çalışmada 1857 yılı öncesinde Serahs ve Tecen nehrinin aşağı akımlarında, bu tarihten sonra Merv'de yaşayan Teke Türkmenlerinin lideri Govşut Han'ın faaliyetleri değerlendirmiştir. Ahmet Karadeniz'in "Şehname'ye Göre Türk İmgesi" adlı çalışmasında ise yazar İran'da milli bir bilinç ve coşku uyandırmak amacıyla "İran'ın milli şairi" olarak kabul edilen Firdevsi tarafından kaleme alınmış Şehname'deki Türk imgesini derinlemesine incelemiştir. "Türk Kültüründe Yağmal Toy: Timurlular Örneği (1370-1405)" adlı çalışmada Muhammed Emin Koçak, Türk kültüründe köklü bir gelenek olan toy, Timurlu Devleti özelinde incelenmiştir.

Dergimizin bu sayısında önemli bir makalenin çevirisi yapılmıştır. S. Abaşın'ın Orta Asya'daki Çay kültürünü ele aldığı makalesi Mehmet Önder Turan tarafından Rusça'dan dilimize çevrilmiştir. Son olarak dergimizde 3 kıymetli eserin tanıtımı yapılmıştır. Mehmet Akif Erdoğdu, Mehmet Altay Köymen'in ustalık eserim diye tabir ettiği ancak yayınlanması için ömrünün yetmediği "Büyük Alaeddin Keykubad ve Zamanı" adlı eserinin arka planı ve değerlendirmesi yapmıştır. Kurban Durmuşoğlu, Özkan Dayı tarafından kaleme alınan "Moğolların Teşkilat ve İdari Tarihi (İran Moğolları 1220-1295)" adlı eserini değerlendirmiştir. Son olarak Emre Özsoy, yayımlandığı yıl çevirisi yapılan "Tatar İmparatorluğu: Kazan Tatarları ve Çarlık Rusyası'nın Oluşumu" adlı eserin tanıtım yazısını kaleme almıştır.

Bu sayının ortaya çıkmasında emek sarf eden ve değerli vakitlerini bize

ayırırn başta yazarlara, hakemlere, maddi manevi katkı sunan tüm dostlarımıza müteşekkirimiz.

Editör Kurulu Adına
Prof. Dr. Fatih ÜNAL

FROM EDITORS

Dear readers,

The last issue of the Journal of Turkish Historical Studies, which has been publishing for five years in the field of General Turkish History, includes five genuine studies, two translations and three books.

The first article of this issue was written by Kamelya Tekne called "Notes On Dr. Abdullah Zihni Soysal And His Historian Identity" which evaluates the works of Abdullah Zihni who is an important figure on the late Crimean history. Besides, Özkan Dayı in his worked called "An İlhanid Vizier Through The Eyes of Mongolian Period Poets: Şemseddin Muhammed Cüveynî" tries to describe Sâhib-i Dîvân Şemseddîn Muhammed Cüveynî, one of the important viziers of the İlkhānate's, from the eyes of the Mongolian poets.

"Unachieved Attempt at Statification of Merv Tekkes under Koushut Khan (1846-1877)" written by Resul Şahsi, evaluates the activities of Govshut Khan, the leader of the Teke Turkmen who lived downstreams of the Serahs and Tecen rivers before 1857 and after then in Merv. Moreover, the work of Ahmet Karadeniz called "Turkish Image In Shahnameh", analyzed in depth the Turkish image in Shahnameh, written by Firdevsi, who is accepted as the "national poet of Iran" in order to awaken a national consciousness and enthusiasm in Iran. Furthermore, in the study titled "Yagmali Toy In Turkish Tradition: Example Of Timurids (1370-1405)", Muhammed Emin Koçak, analyzed "toy or kurultai/khuruldai", a deep-rooted tradition in Turkish culture, within the frame of Timurid State.

On the other hand, in this issue of our journal, important article were translated. Translation of S. Abaşın's article on Tea culture in Central Asia, translated from Russian by Mehmet Önder Turan. Finally, three precious works were introduced in our magazine. Mehmet Akif Erdoğdu describes the backgrounds and evaluates Mehmet Altay Köymen's work, titled "Great Alaeddin Keykubat and His Time" which Mehmet Altay Köymen called as his masterpiece but he could notlived enough to publish it. Besides, Kurban Durmuşoğlu reviewed Özkan Dayı's work named "Organization and Administrative History of the Mongols (Iranian Mongols 1220-1295)" Lastly, Emre Özsoy wrote the introductory article of his work named "Tatar Empire: Kazan's Muslims and the Making of Imperial Russia", which was translated in the same year as it was published.

We are grateful to the authors, referees, and all of our friends, who are

supporting us and spent their efforts and devoted their time to us in the emergence of this issue.

On behalf of the Editorial Board
Prof. Dr. Fatih ÜNAL

